

**Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta**

Tomáš Singer

Energetický regulační úřad

Bakalářská práce

Olomouc 2016

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma **Energetický regulační úřad** vypracoval samostatně a citoval jsem všechny použité zdroje.

V Polné dne 8. 3. 2015

Podpis:.....

Poděkování

Tímto bych chtěl poděkovat vedoucí mé práce, kterou byla JUDr. Olga Pouperová, Ph.D. za odborné vedení práce a za cenné rady a připomínky, bez kterých by tato práce nevznikla v nynější podobě.

1. Úvod	5
2. Postavení Energetického regulačního úřadu v systému organizace veřejné správy v ČR	6
2.1. Právní zakotvení Energetického regulačního úřadu	6
2.2 Energetický regulační úřad jako správní úřad	7
2.3 Energetický regulační úřad jako ústřední správní úřad	12
2.4 Energetický regulační úřad jako nezávislý správní úřad	14
3. Vedení Energetického regulačního úřadu	17
2.1 Ustanovení předsedy Energetického regulačního úřadu	17
3.2 Zánik funkce předsedy	21
3.3 Neslučitelnost funkcí ve vedení ERÚ	24
4. Financování a vnitřní struktura	26
4.1 Financování	26
4.2 Vnitřní struktura	27
5. Závěr	29
6. Seznam použitých zdrojů	30
7. Shrnutí	34
8. Klíčová slova	35

1. Úvod

V této bakalářské práci se budu zabývat tématem Energetického regulačního úřadu. Práce bude zpracována především z pohledu správního práva. Také se budu zabývat právem ústavním, jakožto klíčovým právním odvětví pro správnou definici postavení Energetického regulačního úřadu v rámci systému organizace veřejné správy v České republice. Má práce bude reflektovat vývoj Energetického regulačního úřadu od doby svého vzniku až po úpravu účinnou až k 1. 8. 2017.

Téma Energetického regulačního úřadu, jakožto správního úřadu, není komplexně zpracováno v žádné literatuře, kterou jsem našel. Neexistuje monografie či kvalifikační práce zabývající se čistě tímto tématem a mým hlavním přínosem z této práce by mělo být shrnutí stávajících zdrojů a vytvoření jednotného obrazu o postavení a funkci tohoto úřadu. Vzhledem k legislativním změnám, které zasahují složení Energetického regulačního úřadu, jsem během psaní v pozici, že o některých budoucích institutech neexistují odborné zdroje, tudíž budu využívat komparatistické metody a pokusím se popsat, jak změny zasáhnou fungování Energetického regulačního úřadu na základě předešlých zkušeností a právních ustanovení, které se týkají úřadů v podobné pozici.

Cílem mé práce je bližší seznámení s tématem, zasazení Energetického regulačního úřadu do systému organizace české veřejné správy, popis jednotlivých změn, které se ve vedení ERÚ udály a udají. Po sepsání práce budu schopný zanalyzovat dopady legislativních změn na fungování Energetického regulačního úřadu a vhodnost právní úpravy ERÚ.

V první kapitole se budu zabývat postavením Energetického regulačního úřadu v systému organizace veřejné správy, kdy jej zasadím do správního kontextu a vymezím jeho působnost. Další kapitolou bude ustanovování vedení Energetického regulačního úřadu a změny v tomto institutu. Tuto kapitolu považuji za klíčovou, neboť nejlépe ilustruje dosavadní vývoj předmětu mé práce. Třetí kapitola by se měla zabývat financováním a vnitřním rozložením úřadu, kdy se budu zabývat změnami ve financování a samotnou strukturou Energetického regulačního úřadu.

V rámci práce budu vycházet z účinných právních předpisů, historické verze i právní úpravy, která má teprve nabýt účinnosti. Využiji komentářů, monografií, učebnic, webových stránek a odborných článků.

2. Postavení Energetického regulačního úřadu v systému organizace veřejné správy v ČR

2.1. Právní zakotvení Energetického regulačního úřadu

Energetický regulační úřad (ERÚ) je právně zakotven z v zákoně č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů, ze dne 28. listopadu 2000, zkráceně známým jako Energetický zákon. Vznik ERÚ se datuje k prvnímu lednu roku 2001, kdy zákon nabyl účinnosti.

Regulační činnost před vzniknutím samostatného správního úřadu byla vykonávána na základě zákona č. 222/1994 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o Státní energetické inspekci. V rámci tohoto zákona docházelo k rozdělení pravomocí v rámci regulace mezi Ministerstvo průmyslu a obchodu a Ministerstvu financí. Tento stav byl neuspokojivý, kdy neexistovala přesná pravidla, a na základě nepřesných pravidel, docházelo k obtížnému stanovování cen energií. Tento legislativní stav hrál vážnou roli v nutnosti zavést jednoho regulátora.¹

Základním důvodem vzniku ERÚ je existence přirozených monopolů v energetických odvětvích v České republice. Cílem regulace je usměrnění podnikání za účelem nahrazení některých účinků hospodářské soutěže, ochrana spotřebitelů a ochrana zájmů držitelů licencí.² Účastníci procesů spojených s energetickou regulací a hospodářskou soutěží v rámci odvětví energetiky mají mít zajištěno rovné postavení směrem k ERÚ, který má zajistit přístup novým subjektům na trh.³

Specifikem trhu s elektřinou a zemním plynem je skutečnost, že produkty jsou k zákazníkům dopravovány pomocí fixních sítí, tudíž není možné spoléhat jen na běžné otevření trhu, což vede k omezení prvku konkurence. V rámci evropského kontinentu se začal prosazovat proces liberalizace, který změnil pohled na elektřinu a plyn jako na strategickou komoditu a začal pohlížet na tyto komodity jako na

---

1 BOUŠOVÁ, Ivanka a kol. *Komentář k zákonu 458/2000 Sb.* Praha: GAS s.r.o., 2001, s 5-6

2 BOUŠOVÁ Ivanka a kol. *Energetická legislativa v kostce* 3. 3 vydání. Praha: Done, 2009, s. 56

3 HANDRLICA, Jakub. *Nezávislé správní orgány*. 1. Vydání. Praha: Národohospodářský ústav Josefa Hlávky, 2009. s. 20-21

standardní zboží a stát se postavil do role kontrolní autority. V tomto stavu je klíčovým faktorem pro správné fungování trhu silné regulační těleso.⁴

V Energetickém zákoně nacházíme základy organizace ERÚ, personálního složení, působnost, spolupráci s dalšími správními úřady, postavení předsedy ERÚ, které během let účinnosti zákona prošlo značnými změnami, kterými se budu zabývat v práci dále. Dále je upraven vztah ERÚ k poslanecké sněmovně a samozřejmě jednotlivé pravomoci, které jsou vykonávány.⁵

Energetický zákon není jediným předpisem, který upravuje fungování ERÚ, ale jednoznačně jej můžeme označit za nejdůležitější. Z dalších právních předpisů, které se týkají fungování ERÚ

- Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Ústava“)
- Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“)⁶
- Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů⁷
- Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů⁸
- Zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů⁹
- Zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších právních předpisů¹⁰
- Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších právních předpisů

2.2 Energetický regulační úřad jako správní úřad

Fungování systému české veřejné správy je zajištěno na základě rozdělení mezi subjekty a vykonavatele veřejné správy. Tento systém není ukotven v jednom

---

4 ČERNOCH, Filip, ZAPLETALOVÁ, Veronika. *Energetická politika Evropské Unie*. 2. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2014 s. 58-61

5 zákon č.458/2000 Sb., energetický zákon, ve znění pozdějších právních předpisů

6 Správní řád je například uplatněn v §96c Energetického zákona při přezkumu souladu rozhodnutí ERÚ s předpisem Evropské unie, kdy se užijí ustanovení o přezkumném řízení

7 Tento předpis zmiňuji v souvislosti s obecnou činností Správního úřadu

8 §20e odstavec c, upravuje možnost mimosoudních sporů rozhodovaných ERÚ

9 Přejít povinností mezi Státní energetickou inspekcí a ERÚ

10 §10 odstavec 2, povinnost zveřejňovat regulované ceny v Energetickém regulačním věstníku

zákoně, naopak je systém organizace veřejné správy rozlišen na základě více zákonů, jak ústavních, tak i běžných.¹¹

Rozlišení pojmu subjekt a vykonavatel je klíčovým pro pochopení fungování organizace veřejné správy v České republice a pochopení role jednotlivých článků organizace veřejné správy.

Subjektem veřejné správy je primárně stát a pak také jiné subjekty, o nichž to stanoví zákon nebo Ústava. Do této skupiny patří veřejnoprávní korporace, veřejné ústavy a veřejné podniky, státní fondy, nadace a nadační fondy, obecně prospěšné společnosti a veřejné výzkumné instituce.¹² Subjekty veřejné správy jsou nositeli veřejných práv a povinností z nich vyplývajících.¹³

Z učebnice profesora Sládečka: „Vykonavatelé veřejné správy konají jménem subjektu, jednájí jménem tohoto subjektu, a tudíž správu vykonávají. Většinou se jedná o orgány státu známé jako správní úřady.“¹⁴

Energetický regulační úřad je označen jako správní úřad v §17 odstavce 1 Energetického zákona. ERÚ je přímým vykonavatelem státní správy jako přímý vykonavatel státní správy se vyznačuje tím, že jedná jako organizační struktura bezprostředně, jménem a na místo státu.¹⁵

K pojmu úřadu, jakožto takovému, vycházíme v zásadě ze třech možností výkladu. První z možností výkladu pojmu úřad je hledisko funkční, kde je určen úřad na základě jemu svěřených úkolů, tudíž zde je rozhodující působnost daného úřadu. Druhé pojetí je pojetí institucionální, které vychází z označení organizační jednotky a věcné a územní působnosti, která je této jednotce přikázána. Pojetí pomocného útvaru je charakterizováno souborem osob, které jsou přiřazené k určitému výkonu funkce a tvoří organizační jednotku.

Správní úřad je zakotvený Ústavou v článku 79. Zde je důležité rozlišit pojem správní orgán a správní úřad, jelikož správní věda tyto pojmy liší. Správním orgánem je jednotlivec nebo sbor fyzických osob, které jsou označeny jako orgán státu nebo mají zvláštní pověření jednat jménem státu.¹⁶ Správní úřad vzniká pouze na základě zákona a jeho působnost musí být stanovena zákonem. Správní úřad je

---

11 SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, s.250.

12 Tamtéž, s 253

13 Tamtéž, s 255

14 Tamtéž, s 262

15 Tamtéž, s 262

16 SUCHÁNEK, Radovan. In BAHÝLOVÁ, Lenka (ed). *Ústava České republiky Komentář*. 1. Vydání. Praha: Linde, 2010, s. 906

institucionálně součástí moci výkonné a vykonává úkoly státní správy.¹⁷ ERÚ je správním úřadem. Zákon jej zřizuje a označuje jako správní úřad a jeho působnost je stanovena zákonem.

Pravomoc a působnost jsou klíčovými pojmy. Jedná se o samotné podmínky vzniku úřadu. Ústava ukládá, že státní moc je možné uplatňovat jen v případech, mezích a způsoby, které stanoví zákon.¹⁸ Působnost správního úřadu musí být stanovena zákonem. Tato povinnost je explicitně stanovena v článku 79 Ústavy. Povinnost stanovit pravomoc taktéž vychází z již výše použitého ustanovení Ústavy.

Působnost rozlišujeme na územní a věcnou. Jde o vymezenou oblast, ve které správní úřad vykonává především svou pravomoc. Když se zaměřím na hledisko územní působnosti, tak existují dva základní typy úřadů, a to úřady s celostátní působností a úřady s místní působností.¹⁹ ERÚ je úřadem s celostátní působností. Energetický zákon upravuje situace, kdy může působnost ERÚ přesáhnout hranice České Republiky. Nejviditelněji v situaci, kdy může podat podnět Evropské komisi k přezkoumání rozhodnutí jiných regulačních orgánů států Evropské Unie, když se ERÚ bude domnívat, že rozhodnutí jiného z evropských regulačních orgánů není v souladu s právními předpisy EU v oblasti vnitřního trhu s elektřinou a plynem.²⁰ Dále provádí spolupráci v podobě konzultací a poskytování informací s Agenturou pro spolupráci energetických regulačních orgánů, případně s dalšími regulačními orgány v rámci EU.²¹

Věcná působnost je v zásadě stanovena dvěma základními způsoby. Buď jako generální klauzule nebo takzvanou enumerativní metodou, tudíž jednotlivým výčtem, úkolů a oblastí, kterými se úřad v rámci své působnosti bude zabývat. V případě ERÚ jde o metodu enumerativní a úkoly jsou přesně upraveny zákonem.²²

---

17 POUPEŘOVÁ, Olga. Ústřední správní úřady – formální nebo materiální pojetí. *Právník*, 2013, č. 1, s. 70-71

18 zákon č. 1/1993 Sb. Ústava České republiky, ve znění pozdějších právních předpisů, článek 2 odstavec 3

19 SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, s. 264-265.

20 zákon č. 458/2000 Sb. Zákon o podmínkách podnikání a výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), §17 odstavec 7 písmeno r

21 Energetický zákon §17, odstavce 7 písmena o, p, q

22 SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, s. 265.

§17 Energetického zákona je označen jako působnost a jsou v něm stanoveny jednotlivé úkoly a oblasti, ve kterých bude ERÚ vykonávat svojí působnost. Jmenovitě jde o oblasti: Ochrany oprávněných zájmů zákazníků a spotřebitelů v energetických odvětvích související i s přiměřenými požadavky na dodávku energií, regulace cen, podpory hospodářské soutěže, výkonu dohledu nad energetickým trhem, podpory využívání obnovitelných a druhotných zdrojů energie, podpory kombinované výroby elektřiny a tepla, podpora biometanu, podpory decentralní výroby elektřiny, ochrany oprávněných zájmů držitelů licencí.²³

Dále působí jako regulační úřad a je příslušným orgánem na základě nařízení Evropského Parlamentu a Rady č. 714/2009²⁴, č. 715/2009²⁵ a také č. 994/2010.²⁶ ERÚ podporuje rozvoj vnitřního trhu s elektřinou a plynem v rámci EU a rozvoj regionálních trhů, spolupracuje s regulačními orgány dalších států pro přidělování přeshraničních kapacit a koordinaci pravidel tvorby přenosových soustav nutných pro přepravu energií.²⁷

Zde bych zmínil zřízení Agentury pro spolupráci energetických regulačních orgánů, která vznikla nařízením Evropského parlamentu a Rady 713/2009. Tato agentura plní roli koordinační a vytváří společná provozní a obchodní pravidla a ERÚ je její součástí.²⁸

Naposledně se ERÚ v rámci své působnosti zabývá licencemi, a to přidělováním licencí, změně licencí, prodloužení a zrušení licencí. Mimo samotného vydání licence může ERÚ uložit povinnosti dodávek nad rámec licence, povinnosti v naléhavých případech poskytnout zařízení nad rámec licence, dočasnému pozastavení přístupu třetích stran, dočasnému omezení přístupu nového plynového zařízení. Další z činností je činnost schvalovací, kdy ERÚ schvaluje Pravidla provozování přenosové soustavy a Pravidla provozování distribučních soustav

---

23 VÍCHA, Ondřej. *Základy horního a energetického práva* 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2015, s. 153-155

24 Nařízení Evropského parlamentu a Rady 714/2009 ze dne 13. července 2009, o podmínkách přístupu do sítě pro přeshraniční obchod s elektřinou a o zrušení nařízení č. 1228/2003 Úř. věst. L 211, 14. Srpna 2009, s. 16

25 Nařízení Evropského parlamentu a Rady 715/2009 ze dne 13. července 2009, o podmínkách k přístupu k plynárenským přepravním soustavám a o zrušení nařízení 1775/2005, Úř. věst. L 211, 14. Srpna 2009, s. 37

26 Nařízení Evropského parlamentu a Rady 994/2010 ze dne 20. Října 2010, o opatřeních na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu a o zrušení směrnice Rady 2004/67/ES. Úř. věst. L 295, 12. listopadu 2010, s. 3

27 VÍCHA, Ondřej. *Základy horního a energetického práva*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2015, s. 153-155

28 Tamtéž

v elektroenergetice. Dále schvaluje Obchodní podmínky operátora trhu a Řády provozovatele přepravní soustavy, provozovatele zásobníku plynu a provozovatele distribuční soustavy v plynárenství.²⁹

Dále ERÚ řeší spory související s podnikáním v energetických odvětvích. V jistých případech má dokonce možnost suplovat soud, v případech o splnění povinností ze smluv mezi držiteli licencí, pokud s tím všichni účastníci souhlasí.³⁰³¹

Provádí šetření týkající se fungování energetických trhů a případně provádí opatření k zajištění řádného fungování trhů. Schvaluje desetileté plány rozvoje přenosové a přepravní soustavy. Schválení je však podmíněno závazným stanoviskem ministerstva. Monitoruje technickou spolupráci napříč trhem, stav hospodářské soutěže, uplatňování omezujících podmínek vůči zákazníkovi.³² Dále má ERÚ stanovenou působnost, která se týká pouze vertikálně integrovaných součástí provozovatele plynárenské soupravy, kde se dozorové povinnosti ještě prohlubují.³³

Z výše popsaného je evidentně věcná působnost ERÚ rozsáhlá, a proto bych se ji pokusil zobecnit na základě kategorií působnosti, jaké udává ERÚ.

- Regulace cen
- Podpora využívání obnovitelných a druhotných zdrojů energie a kombinované výroby elektřiny a tepla
- Ochrana zájmů zákazníků a spotřebitelů
- Šetření soutěžních podmínek
- Spolupráce s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže
- Podpora hospodářské soutěže v energetických odvětvích
- Výkon dohledu nad trhy v energetických odvětvích³⁴

Na základě výše uvedeného výčtu, kdy ERÚ uplatňuje svoji působnost, bych přidal kategorii rozhodovacích činností, kategorii řešení sporů a kategorii spolupráce v rámci Evropské Unie, které jsou podle mě samostatnými kategoriemi.

---

29 Tamtéž

30 Tamtéž

31 zákon č. 127/2005 Sb., zákon o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů ve znění pozdějších právních předpisů, §127 Český telekomunikační úřad může taktéž rozhodovat spory

32 Energetický zákon §17, odstavce h, i, k

33 Energetický zákon §17 odstavec 8

34 ERÚ. *O úřadu*. eru.cz [online]. eru.cz, 2014 [cit. 2016-01-30]. Dostupné z: <<http://www.eru.cz/cs/o-uradu>>

Pravomoc je souhrn právních prostředků, které má daný správní úřad k dispozici pro výkon své působnosti. Dělení jednotlivých oprávnění je možné jako oprávnění vydávat nařízení, vydávat správní akty, vydávat opatření obecné povahy, právo uzavírat veřejnoprávní smlouvy, provádět výkon správního rozhodnutí a provádět úkony správního dozoru.³⁵

V případech ERÚ jde o pravomoci dozorové a rozhodovací. Kdybych chtěl upřesnit na jednotlivých případech, tak jde například o vydávání individuálních správních aktů – ve smyslu udělení licence dle §17 odstavce 6 Energetického zákona nebo dozorové činnosti dle §18 Energetického zákona, kde jsou stanoveny jednotlivé dozorové oblasti. ERÚ vykonává správní dozor a také rozhoduje o sankcích v rámci své dozorové pravomoci, typickým příkladem sankcí, které ukládá ERÚ jsou donucovací pokuty.³⁶

Zákon o majetku České Republiky a jejím vystupování v právních vztazích č. 219/2000 Sb., stanovuje, že správní úřady, tudíž z výše odvozeného i ERÚ, jakožto jeden ze správních úřadů, nejsou právnickou osobou a jednání organizačních složek je považováno za jednání státu.³⁷

ERÚ má možnost jednat za sebe, jakožto účastník s příslušnou procesní způsobilostí v možných případech správního soudnictví dle zákona č.150/2002., o soudním řádu správním.³⁸

2.3 Energetický regulační úřad jako ústřední správní úřad

ERÚ je označen jako ústřední správní úřad zákonem č.2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České Republiky. V tomto zákonu je ERÚ jako ústřední správní úřad označen od svého vzniku.³⁹ Tento zákon byl několikrát změněn během období existence ERÚ, ale pozice ERÚ jako ústředního správního úřadu se nezměnila.

Judikatura Ústavního soudu zavedla nové pojetí vnímání ústředních správních úřadů. Z dřívějšího formálního pojetí, které bylo podpořeno předešlými rozhodnutími

---

35 SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, s. 265.

36 Energetický zákon §96 odstavec d

37 zákon č. 219/2000 Sb., zákon o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších právních předpisů, §3 odstavec 1

38 zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších právních předpisů §33 odstavec 2

39 zákon č. 2/1969 Sb., zákon České národní rady o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky. §2

Nejvyššího správního soudu, se otáčí pohled na pojetí materiální, které se zabývá jistými znaky, které má úřad splňovat, aby mohl být označen za ústřední správní úřad. V současném právním stavu však došlo ke spojení materiálního a formálního pojetí tím, že všechny ústřední správní úřady jsou tak označeny zákonem č. 2/1969 Sb..⁴⁰

Materiálními znaky, dle definice, kterou používá Ústavní soud, jsou výkon státní správy, představuje podstatnou (byť menšinovou) část náplně daného orgánu, celostátní působnost orgánu, nepodřízenost dalšímu ústřednímu orgánu státní správy. Dalšími převažujícími znaky jsou monokratičnost⁴¹ a normotvorná pravomoc, na těchto znacích neexistuje však odborná shoda. Tato definice vychází z toho, že přílišná formálnost není v souladu se zásadou materiálního právního státu. Je nutné se zabývat obsahem, ne pouhým označením. Předešlá judikatura šla na formálním označení úřadu na ústředně - správní a vedla i ke změnám v legislativě pro nutné přidání do zákona č.2/1969 Sbírky.⁴²

První část definice, výkon státní správy, ERÚ splňuje, do 31. 12. 2015, tak bylo explicitně Energetickým zákonem stanoveno v §15, že výkon státní správy v energetických odvětvích náleží Ministerstvu průmyslu a obchodu, ERÚ a Státní energetické inspekci. Po poslední novele bylo toto ustanovení vypuštěno, ale záběr celkové činnosti se nemění. Pro Energetický regulační úřad představuje výkon státní správy podstatnou náplň činnosti orgánu. Jak jsem výše vysvětloval, tak existuje znak celostátní působnosti, který není potřeba dále rozebírat. Třetím a posledním znakem materiální definice ústředního správního úřadu je nepodřízenost dalšímu ústřednímu orgánu státní správy. Neexistuje ústřední orgán státní správy, který by byl přímo nadřízen ERÚ. Kreační a kontrolní roli⁴³ pro Energetický regulační úřad zastává Poslanecká sněmovna Parlamentu České Republiky, která není sama o sobě ústředním správním úřadem.

---

40 POUPEROVÁ, Olga. Ústřední správní úřady – formální nebo materiální pojetí. *Právník*, 2013, č. 1, s. 76-77

41 Rada pro rozhlasové a televizní vysílání, Český telekomunikační úřad jsou jediné dva ústřední správní úřady, v jejichž čele je Rada. Třetím by měl být ERÚ s účinností od 1. 8. 2017

42 nález Ústavního soudu ze dne 30. 11. 2010, sp. zn. PL. ÚS. 52/04

43 Energetický zákon §17 odstavec f

2.4 Energetický regulační úřad jako nezávislý správní úřad

Energetický regulační úřad spadá do kategorie relativně nezávislých správních úřadů ve společnosti dalších ústředních správních úřadů, které jsou upraveny kompetenčním zákonem. Dalšími takovými úřady jsou Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, Český statistický úřad a Český telekomunikační úřad.⁴⁴ Dnes již i dříve naukou označované orgány jako nezávislé správní úřady byly přidány do kompetenčního zákona a tudíž dle mého je tato kategorie dále nepoužitelná. Konkrétně se jednalo o Radu pro rozhlasové a televizní vysílání a Úřad pro ochranu osobních údajů.⁴⁵ Na základě tohoto faktu bych dále používal pouze pro tuto skupinu ústředních správních orgánů označení relativně nezávislých správních úřadů.

Problematickou ústavní otázkou je samotná existence nezávislých správních úřadů. Vláda je dle článku 67 odstavce 1 Ústavy vrcholným orgánem moci výkonné a podle článku 68 odstavce 1 je odpovědná Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky. Kompetenční zákon v §21 stanovuje, že ústřední správní úřady se ve veškeré své činnosti řídí ústavními a ostatními zákony a usneseními vlády.⁴⁶

Tento problematický stav byl adresován senátním návrhem změny Ústavy v roce 2001, který navrhoval inkorporaci nového článku 80a, a který měl ústavně zakotvit existenci nezávislých orgánů a odlišit je od správních úřadů. Nezávislé orgány měly být explicitně Ústavou označeny jako nezávislé na vládě.⁴⁷

Nezávislost se odráží v několika základních bodech, které jsou typické pro úřady tohoto typu. Jsou jimi nezávislost funkční, nezávislost personální a kreační a nezávislost ekonomická. Tento trojlístek je taktéž označován jako nezávislost politická. Žádný z úřadu v systému české veřejné správy není absolutně nezávislý. Každý z orgánů musí být minimálně ustaven pomocí jiného státního orgánu a bude závislý na prostředcích ze státního rozpočtu, tudíž pojem nezávislosti je spíše

---

44 SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, s. 300

45 zákon č. 2/1969 Sb., zákon České národní rady o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky. §2

46 VOPÁLKA, Vladimír. Nezávislé správní orgány. In. KRAUSOVÁ, Iva. *Ve službách práva: Sborník k 10. Výročí založení pobočky nakladatelství C. H. Beck v Praze*. 1 vydání. Praha: C. H. Beck, 2003, s. 95

47 MIKULE, Vladimír. In SLÁDEČEK, Vladimír, MIKULE Vladimír, SYLLOVÁ Jindřiška. *Ústava České republiky: komentář*. 1. Vydání. Praha: C.H. Beck, 2007 s. 558

měřítkem odstupu od vlády. Při zachování odstupu od vlády se ujímá role kreační a kontrolní parlament.⁴⁸

Úkolem funkční nezávislosti správního orgánu je zajistit všem subjektům rovné postavení ve vztahu k moci veřejné. Tyto rovné podmínky zajištěné správním orgánem hrají roli jak pro tuzemské aktéry, tak pro případné nově příchozí na trh. Nutnost zajištění rovných podmínek je maximalizována faktem, že v oboru jako je energetika by bez prosazování rovných pravidel bylo takřka nemožné proniknout na trh.⁴⁹ Funkční nezávislost je vyjádřena zákonným ustanovením §17 odstavce 3 Energetického zákona, ve kterém je přesně stanoveno, že ERÚ postupuje při výkonu své působnosti nezávisle a řídí se pouze zákony a ostatními právními předpisy, taktéž nesmí přijímat ani vyžadovat pokyny od prezidenta republiky, Parlamentu, vlády ani od jiného orgánu výkonné moci či právnické nebo fyzické osoby. ERÚ postupuje transparentně a předvídatelně. Z toho vyplývá že ERÚ není vázán vnitřními vládními předpisy ani individuálními pokyny.

Funkční nezávislost se manifestuje dále jako absence nadřízenosti instanční. Neexistuje nadřízený správní úřad nad těmito ústředními správními úřady.⁵⁰ Opravným prostředkem proti rozhodnutí ERÚ je rozklad, o kterém rozhoduje vedoucí ústředního správního úřadu. Návrh na rozhodnutí je předsedkyni ERÚ předáván rozkladovou komisí.⁵¹ Typickými ukázkami uplatnění rozkladu v rámci působnosti ERÚ jsou řízení o správních deliktech a přestupcích.

Kreační a nominační nezávislost ovlivňuje samotné složení jednotlivých relativně nezávislých správních úřadů. Uplatňují se různé modely jmenování do funkcí v případě ERÚ je předseda jmenován do funkce prezidentem republiky na návrh vlády.⁵² Funkční období, na které je předseda jmenován, je 6 let a může být jmenován maximálně dvakrát za sebou. Jsou uvedeny důvody zániku působení ve funkci, které jsou stanoveny taxativně. Odvolán může být předseda pouze prezidentem republiky.⁵³ V těchto ustanoveních je vidět snaha o ustáleném výkonu státní správy prostřednictvím odborníků, ale tento zájem může být v protikladu se

---

48 POUPEROVÁ, Olga. Ústřední správní úřady – formální nebo materiální pojetí. *Právník*, 2013, č. 1, s. 75

49 HANDRLICA, Jakub. *Nezávislé správní orgány*. 1. Vydání. Praha: Národohospodářský ústav Josefa Hlávky, 2009. s. 20-21

50 POUPEROVÁ, Olga. Nezávislé správní úřady. *Správní právo*. roč. 67, č. 4, s. 220

51 zákon 500/2004 Sb., správní řád ve znění pozdějších právních předpisů, §152 odstavce 2,3

52 Energetický zákon §17b odstavec 2

53 Energetický zákon §17b odstavec 6,7

zájmem vlády, která je demokraticky legitimována prostřednictvím voleb, ustavit do orgánů státní správy takové osoby, které požívají její důvěry⁵⁴.

Nezávislost ekonomická je založena na systému financování, který je uplatněn. Relativně nezávislé správní úřady mívají jako pojistku své nezávislosti vyhrazenou samostatnou rozpočtovou kapitolu, z tohoto titulu jsou sami správci této rozpočtové kapitoly a hospodaří se schválenými prostředky na základě své vůle.⁵⁵ ERÚ je v unikátní situaci, kdy jeho systém financování se liší od jiných úřadů v systému české veřejné správy. Je financován poplatkem na činnost Energetického regulačního úřadu. Poplatek je vybírán od subjektů, kteří jsou regulováni a spadají pod podmínky stanovené zákonem. Tento poplatek je příjmem samostatné rozpočtové kapitoly ERÚ.⁵⁶

Vedle aspektů politické nezávislosti, které jsem nastínil, existují aspekty nezávislosti hospodářské, které jsou oproštěny od politických vlivů. Hospodářské vlivy si můžeme představit jako podléhání zájmům oborů, které mají být regulovány. Pro tyto případy jsou v zákonech stanoveny pojistky. Pro předsedu ERÚ platí, že po dobu jednoho roku od skončení své funkce nesmí podnikat a provozovat další činnost v oblasti energetiky pod hrozbou finanční pokuty.⁵⁷ Pro zaměstnance ERÚ platí povinnost mlčenlivosti, kterou bych osobně zařadil jako jednu z možností boje proti hospodářským tlakům. Zaměstnanec má povinnost zachovávat mlčenlivost o chráněné informaci.⁵⁸ Při porušení této povinnosti se zaměstnanec dopouští přestupku a může být pokutován až do výše 100000 Kč.⁵⁹ Myslím si, že hranice pokuty by mohla být vyšší, jelikož hospodářský zisk, který by z citlivé informace mohl plynout, pro subjekty trhu s energií se pohybuje v řádově jiných částkách

ERÚ jako orgán, který se zabývá regulací elektroenergetiky a plynárenství by měl mít nezávislé postavení na zájmech elektroenergetiky,⁶⁰ a na zájmech odvětví

---

54 HANDRLICA, Jakub. *Nezávislé správní orgány*. 1. Vydání. Praha: Národohospodářský ústav Josefa Hlávky, 2009. s. 30

55 POUPEŘOVÁ, Olga. Nezávislé správní úřady. *Správní právo*. roč. 67, č. 4, s. 223

56 Energetický zákon §17d odstavec 1

57 Energetický zákon §17b odstavec 8

58 Energetický zákon §17b odstavec 13

59 Energetický zákon §90 odstavce 3, 4

60 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/54 ze dne 26. června 2003, o společných pravidlech pro vnitřní trh a o zrušení směrnice 96/92/ES, Úř. věst. L 176, 26. června 2003, s. 212-213, body 15-19

zemního plynu.⁶¹ Tato pozice je zastávána evropským právem již směrnicí Evropského Parlamentu a Rady 2003/54 (obdobně 2003/55), tyto dnes již zrušené směrnice z takzvaného druhého liberalizačního balíčku podaly základ pro další vývoj Evropského práva v tomto odvětví dalšími důležitými směrnicemi, které ovlivnily právní postavení, jsou směrnice třetího liberalizačního balíčku směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2009/72 a 2009/73. Třetí liberalizační balíček zavedl povinnost nezávislosti nejen v rámci samotného oboru, ale i nezávislosti politické.

3. Vedení Energetického regulačního úřadu

2.1 Ustanovení předsedy Energetického regulačního úřadu

Způsob ustanovení předsedy ERÚ je jedním z klíčových prvků pro nezávislost této funkce. Během 16 let, ve kterých energetický zákon upravuje možnosti ustanovování předsedy do funkce, došlo k mnohým změnám. V této části práce bych chtěl seznámit s historickým vývojem institutu a budoucím výhledem, na základě posledních legislativních změn.

V období mezi 1. 1. 2001 až 3. 7. 2009 bylo jmenování předsedy Energetického regulačního úřadu upraveno stejně, šlo o nejdelší období, kdy nebylo zákonem změněno. Předseda ERÚ byl jmenován vládou. Jediná další informace, která se v tehdejší podobě zákona nacházela, byl fakt, že předseda je zaměstnancem ERÚ. Tato úprava korespondovala s evropskými směrnicemi v daném období.⁶²

Zásadní změnou byla novela č. 158/2009 Sb., která přinesla nové zákonné ustanovení předsedy ERÚ, a to v novém paragrafu 17b se jménem Předseda ERÚ, toto ustanovení podstatně rozpracovalo předešlé zákonné pojetí předsedy. Předseda je stále jmenován do funkce vládou. Nové je omezení v opakování funkce. Předseda může být jmenován maximálně dvakrát za sebou. Funkční období zůstává pětileté. Dále jsou nově stanoveny zákonné požadavky ke jmenování předsedy. Předseda musí být plně způsobilý k právním úkonům, musí mít ukončené vysokoškolské vzdělání technického, energetického, ekonomického nebo právního směru,

---

61 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/55 ze dne 26. června 2003, o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 98/30/ES, Úř. věst. L 176, 26. června 2003, s. 231, body 13-16

62 BOUŠOVÁ, Ivanka a kol. *Komentář k zákonu 458/2000 Sb.* Praha: GAS s.r.o., 2001, s. 126-128

stanovená minimální doba praxe v energetickém oboru na 7 let z toho 3 roky musí být ve funkci řídící. Další z podmínek je bezúhonnost, která je stanovena jako neexistence pravomocného odsouzení za úmyslný trestný čin, či neodsouzení za nedbalostní trestní čin související s veřejnou funkcí.⁶³ Poprvé se v zákonné úpravě objevuje institut místopředsedy ERÚ, který vykonává funkci předsedy v jeho dlouhodobé nepřítomnosti a v případě neobsazení funkce předsedy. Místopředseda musí splňovat stejné kvalifikační požadavky, které jsou spojené s funkcí předsedy.⁶⁴

18. 8. 2011 nabyla účinnosti novela č. 211/2011 Sb., která převedla právní pojetí předsedy ERÚ do dnešní podoby. Předseda je jmenován prezidentem republiky na návrh vlády. Zůstává omezení v opakování předsednictví na maximálních dvou obdobích za sebou. Naopak se zvyšuje funkční období předsedy na 6 let. Tyto změny byly způsobeny reakcí na přijetí evropských směrnic, které upravují nezávislé politické postavení jednotlivých národních regulátorů.⁶⁵ ⁶⁶Dále je změněno postavení místopředsedy úřadu, kdy je může předseda jmenovat více místopředsedů, přičemž je u nich stanoveno pořadí v zastupování. Místopředseda zastupuje předsedu v plném rozsahu při jakékoliv nepřítomnosti, oproti předešlému zákonnému upravení, kdy o zastupování šlo jen při dlouhodobé nepřítomnosti.⁶⁷ Tento stav je bez zásadních změn účinný k dnešnímu datu.

Absolutně novou koncepci ustanovování do funkce přináší novela č. 131/2015 Sb., kdy v této novele dochází ke změně ve vedení ERÚ, která je nesrovnatelně větší oproti dílčím změnám. Tato novela mění název §17b z Předsedy ERÚ na Organizaci ERÚ. Je zaveden nový rozhodující orgán, který stojí v čele, Rada ERÚ. Tato Rada je pětičlenná. Funkční období je stanoveno na pět let, kdy se každoročně obměňuje jeden ze členů rady. Předseda Rady může být ve funkci předsedy maximálně 3 roky a ze svého postavení řídí činnost Rady. Členové jsou jmenováni do funkce vládou na návrh ministra průmyslu a obchodu. Z nových podmínek pro jmenování do funkce radního se objevují dvě a to ukončené vysokoškolské vzdělání v magisterském

---

63 BOUŠOVÁ Ivanka a kol. *Energetická legislativa v kostce* 3. 3 vydání. Praha: Done, 2009, s. 59-60

64 Tamtéž

65 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/72 ze dne 13. července 2009, o vnitřních pravidlech pro trh s elektřinou a o zrušení směrnice 2003/54/ES, 2009/73. Úř. věst. L 211,13. června 2009, s. 58, bod 33

66 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/73 ze dne 13. července 2009, o vnitřních pravidlech pro trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 2003/55/ES, Úř. věst. L 211,13. června 2009, s. 97, bod 29

67 SZABO, Viktor a kol. *Energetické právo - Legislativa, judikatura a texty ke studiu*. 1. Vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2014, s. 63

studijním programu a podmínka být v oboru energetiky uznávanou a zkušenou osobností. Poslední podmínku vidím jako naprosto zbytečnou. Zákonné ukotvení něčí reputace, jakožto podmínky, je podle mě naprosto nadbytečné. Neexistuje obecné měřítko a odhaduji, že nikdy nedojde k situaci, že se skutečně bude poměřovat uznání a zkušenosti. Osoby, které nesplňují tuto podmínku, by neměly být brány v potaz, nehledě na zákonná ustanovení.⁶⁸

Nová právní úprava mění monokratický orgán na orgán kolegiální. Rada ERÚ rozhoduje hlasováním, kdy každý z radních má jeden hlas a pro přijetí je nutnost získání minimálně tří hlasů. Tento model není v českém systému veřejné správy ojedinělý⁶⁹ a sám o sobě nezasahuje do nezávislosti ERÚ či jiného ústředního správního úřadu. Jak jsem výše podotkl, tak směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2009/72 a 2009/73 stanovují povinnost politické nezávislosti regulátorů a myslím si, že stav, kdy bude každoročně měněna jedna osoba, která bude jmenována vládou, může vést k tomu, že bude velmi jednoduché obsadit většinu Rady lidmi, kteří mohou plnit vládní politické ideje. Během každého pětiletého období dojde ke kompletní výměně personálu. Vzhledem k čtyřletému volebnímu cyklu, by ve třetím roce už mohlo teoreticky dojít k získání většiny v Radě. Současná předsedkyně ERÚ Alena Vitásková říká, že nezávislost ERÚ je touto novelou ohrožena, kdy je především problematické jmenování, odvolání i ovlivnění činnosti regulátora, vzhledem k nové Radě se česká energetická legislativa vrací před rok 2011.⁷⁰

Vládní názor na tuto zásadní novelu pro fungování ERÚ je odlišný. V důvodové zprávě uvádí, že tato změna posílí nezávislost, transparentnost a nestrannost. Naopak uvádí, že teprve teď dojde ke správnému přijetí třetího liberalizačního balíčku a změna ve vedení ERÚ přiblíží českého regulátora k evropským standardům. Česká právní úprava je ojedinělá v evropských poměrech, kdy předseda s tak rozsáhlými pravomocemi není kontrolován dozorcí radou či aspoň nemají místopředsedové vyšší zodpovědnost. Jedním z důvodů, že dochází

---

68 zákon č.458/2000 Sb., Zákon o podmínkách podnikání a výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění zákona č. 131/2015 Sb. účinném ke dni 1. 8. 2017, §17b

69 zákon č. 127/2005 Sb., zákon o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů ve znění pozdějších právních předpisů, §107

70 CHVOJKA, Jiří. *Tisková zpráva* [online]. eru.cz, 15. května 2015 [cit. 3. 2. 2016]. Dostupné

<http://www.eru.cz/documents/10540/1130534/TZ_15052015_Energetick%C3%A1%20bezpe%C4%8Dnost_USA/76ce116d-38cf-4833-8de3-43048d91aaf9 >

k této změně je dosažení větší stability, což není podle mě realistické. Orgán s tak velkou fluktuací osob, které v něm budou zasedat, a ještě nominovaný na základě měnícího se politického vedení, nemůže dosáhnout větší stability ve svém rozhodování.⁷¹

Tato změna ve vedení ERÚ je dle mě poměrně nešťastnou. Přechod z monokratického na kolegiální orgán je, na základě předešlých zkušeností s vedením ERÚ,⁷² rozumným krokem, ale způsob jmenování a odvolávání jednotlivých radních není ideální.

Dalším separátním problémem se změnou ve vedení ERÚ je současná kolize nezávislého postavení předsedy ERÚ a zákona č. 234/2014 Sb., zákona o státní službě. Zákon o státní službě explicitně vylučuje členy Rady ze své působnosti.⁷³ Vzhledem k současné existenci předsedy ERÚ, kterého zákon nevylučuje, je možné vykládat zákon tak, že předseda spadá pod zákon o státní službě. Došlo k situaci, že účinnost služebního zákona nastala k 1. 1. 2016 a účinnost novely ustanovující Radu jako vedoucí orgán ERÚ je účinná až k 1. 8. 2017. Ministerstvo průmyslu a obchodu uvádí, že šlo o omyl a nebyl jakýkoliv úmysl zařadit vedení ERÚ pod služební zákon a s tím spojenou subordonaci.⁷⁴ Situace se momentálně vyvíjí a jedním z pravděpodobných řešení je přijetí technické novely, která upraví vynětí vedení ERÚ z působnosti služebního zákona.⁷⁵ K problému se vyjádřila Legislativní rada vlády, která se usnesla, že současné vedení ERÚ pod služební zákon nespadá.⁷⁶

Stanovisko Legislativní rady vlády dle mě dokázalo, že šlo skutečně jen o přehlédnutí v zákoně a ne o cílený pokus o změnu současného vedení. Novela měnící vedení ERÚ je účinná ke dni ukončení funkčního období současného vedení,

---

71 Důvodová zpráva k novele zákona č. 458/2000 Sb. [online]. vlada.cz. [cit. 3. 2. 2016]. Dostupné na:

<http://www.vlada.cz/assets/ppov/lrv/ria/databaze/zd_KORN9PEFW3L4x.pdf, s. 74-76.

72 CHVOJKA, Jiří. *Tisková zpráva* [online]. eru.cz, 10. března 2015. [cit. 3. 2. 2016]

<http://www.eru.cz/documents/10540/1130534/20150310_TZ_MPO_vyhlaska_162_miliar.pdf/bb837529-67ed-461c-acfe-a8fa4157e7f7>

73 zákon č. 234/2014 Sb., zákon o státní službě, §2 odstavec 1 písmeno g

74 VITÁSKOVÁ, Alena. *Předsedkyně úřadu informuje* [online]. eru.cz, 12.1.2016 [cit. 3. 2. 2016]. Dostupné na <<http://www.eru.cz/cs/-/eru-nadale-funguje-jako-nezavisly-regulator>>

75 ŠRÁMEK, Dušan. *Vláda otáčí Vitásková pod služební zákon nepůjde* [online].

ceskajustice.cz, 5. 2. 2016 [cit. 7. 2. 2016]. Dostupné na <<http://www.ceska-justice.cz/2016/02/vlada-otaci-vitaskova-pod-sluzebni-zakon-nepujde/>>

76 VLÁDA. *Tisková zpráva* [online]. vlada.cz, 25. 2. 2016 [cit. 27. 2. 2016]. Dostupné na <<http://www.vlada.cz/cz/ppov/lrv/tiskove-zpravy/legislativni-rada-vlady-schvalila-navrh-soustavy-zakonu-o-statnim-zastupitelstvi-a-vyjadrila-se-k-eru-140753/>>

tudíž se dá dle mě vycházet z toho, že zákonodárce počítal s ukončením funkčního období až v srpnu 2017 a stanovisko Legislativní rady vlády tento výklad podporuje.

3.2 Zánik funkce předsedy

Institut zániku a odvolání z funkce předsedy může být jedním ze způsobů, jak zasahovat do funkce a nezávislosti ERÚ. Prvotní verze zákona, jak jsem načrtl výše u jmenování, byla velmi kusá. Odvolání během funkčního období bylo možné jen z taxativně stanovených důvodů a to v případě nemoci trvale znemožňující vykonání úkolů, hrubého porušení povinnosti, na základě pravomocného rozsudku soudu o spáchání trestného činu nebo vzdá-li se předseda funkce.⁷⁷

První změna v tomto institutu se datuje ke vzniku paragrafu 17b upravujícího pojem předsedy ERÚ, tato novela od 4. 9. 2009 zavádí nový výčet zákonných důvodů, z kterých funkce předsedy zaniká. Těmito důvody jsou uplynutí funkčního období, vzdání se funkce, úmrtím nebo prohlášením za mrtvého, kolizí s funkcí, která je neslučitelná s výkonem předsednictví, dnem právní moci rozsudku o omezení právní způsobilosti, rozsudkem, kterým ztrácí předseda bezúhonnost dle podmínek ke jmenování a posledním důvodem je odvolání z funkce. V této verzi odvoláním z funkce vládou. Odvolání je možné jen ze dvou zásadních důvodů, a to-li pokud předseda nevykonává svou funkci po dobu šesti měsíců, či by závažně narušil nezávislost a nestrannost úřadu. Novým explicitně označeným důvodem zániků je úmrtí nebo prohlášení za mrtvého, což je ustanovení, které je nejspíš zbytečné, když z logiky vyplývá, že mrtvý nemůže pokračovat ve funkci. Oproti původní verzi se tedy mění důvody odvolání, kdy předsedu už není možné odvolat jen na základě hrubého porušení povinností, které je podle mě mnohem užším pojmem než závažné narušení nezávislosti a nestrannosti úřadu. Předsedova nezávislá role se zvětšuje.⁷⁸

Novela č. 211/2011 Sb., upravila jmenování i odvolání v souladu s evropskými předpisy. Prezident přejímá funkci vlády, kdy získává pravomoc odvolat předsedu, když předseda nevykonává svou činnost po dobu 6 měsíců nebo naruší-li závažně nezávislost a nestrannost ERÚ.⁷⁹

---

77 BOUŠOVÁ, Ivanka a kol. *Komentář k zákonu 458/2000 Sb.* Praha: GAS s.r.o., 2001, s. 126-128

78 BOUŠOVÁ Ivanka a kol. *Energetická legislativa v kostce 3.* 3 vydání. Praha: Done, 2009, s. 59-60

79 SZABO, Viktor a kol. *Energetické právo - Legislativa, judikatura a texty ke studiu.* 1. Vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2014, s. 63

Energetický zákon účinný k 1. 8. 2017 zavádí analogicky nové způsoby zániku a odvolání vedle nového způsobu jmenování. Důvody zániku zůstávají stejné v jiném pořadí, uplynutím funkčního období, odvoláním, vzdáním se funkce, neslučitelností s funkcí v Radě, právní mocí rozsudku a úmrtím nebo prohlášením za mrtvého. Předchozí verze zákona upravovala odvolání jako poslední z důvodů a plynule na něj navazovaly důvody odvolání. Z hlediska strukturálního byla předešlá verze lépe řešená.⁸⁰

Člena Rady odvolává vláda a to v případě hrubého nebo opakovaného méně závažného porušení povinností, v případě nemoci trvale znemožňující vykonávání funkce nebo v případě nevykonávání funkce po dobu šesti měsíců. Místo odvolaného člena Rady je na návrh ministra průmyslu a obchodu bezodkladně jmenován náhradní člen Rady na zbylé funkční období. Pro shrnutí se objevuje znovu důvod trvale znemožňující nemoci, který byl v první verzi zákona a osobně jej považuji za rozumný, i když si myslím, že v takovém případě je nejspíše ideální se vzdát funkce na základě vlastní vůle, ale chápu jej jako rozumnou pojistku. Důvod hrubého porušení povinností se také nacházel v první verzi zákona z roku 2001, ale zde je doplněn o opakovaná méně závažná porušení povinností, což je dle mě velmi nešťastné a tento institut má skutečně potenciál pro zasáhnutí do nezávislosti ERÚ. Definování méně závažných opakovaných porušení povinností může být problematické a existuje možnost politického využití takto vytvořeného zákona.⁸¹ Jako pozitivum vidím, že v této zákonné úpravě není možnost odvolat Radu jako celek, která je upravena u Rady pro rozhlasové a televizní vysílání.⁸²

K aplikaci institutu zániku funkce bych chtěl využít konkrétních příkladů. ERÚ funguje 16 let a v jeho čele se vyměnilo 5 předsedů. První předsedkyní byla Ing. Jana Novotná, která ve funkci setrvala od 1. 1. 2001 do 7. 2. 2001, následně se vzdala své funkce.⁸³ V mezidobí byl funkcí pověřen Ing. Pavel Prouza mezi 8. 2. 2001 a 21. 3. 2001. Třetí v pořadí byl Ing. Pavel Brychta, CSc., který vedl úřad až do 31. 8. 2004, kdy byl odvolán z funkce vládou premiéra Grosse,⁸⁴ jak jsme stanovili

---

80 zákon č. 458/2000 Sb., Zákon o podmínkách podnikání a výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění zákona č. 131/2015 Sb. účinném ke dni 1. 8. 2017, §17b

81 Tamtéž

82 zákon č. 231/2000 Sb., zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů ve znění pozdějších právních předpisů, §8 odstavec 2

83 ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD. *Zpráva o činnosti a hospodaření Energetického regulačního úřadu za rok 2001*. 1. vydání. Praha: Metropolis Media, 2002, s. 2

84 Usnesení vlády České republiky č. 798 ze dne 25. 8. 2004

výše, tak jediným důvodem na základě účinného zákona v té době pro odvolání, bylo hrubé porušení povinností, kdy důvodem měl být fakt, že předseda Brychta nevydal vyhlášku o pravidlech trhu s plynem.⁸⁵

Předsedou se stal k 1. 9. 2004 Ing. Josef Fiřt, bývalý ředitel sekce energetiky Ministerstva průmyslu a obchodu, který vedl úřad až do vypršení svého funkčního období 4. 7. 2011. Funkční období Josefa Fiřta je nejvíce poznamenáno kauzou týkající se fotovoltaiky, kdy špatně nastavené výkupní ceny elektřiny mohly stát Českou Republiku až 162 miliard korun. Josef Fiřt nebyl během svého působení odvolán.⁸⁶

Dnešní předsedkyně Ing. Alena Vitásková nastoupila do funkce 1. 8. 2011. Alena Vitásková byla bývalou ředitelkou společnosti Transgas, která se zabývá přepravou plynu a sama vlastnila majetkový podíl v energetické společnosti Vemex. S těmito fakty byly spojené názory, že by osoba ve vedení ERÚ neměla mít takové vazby na přímo regulované subjekty.⁸⁷

Novela energetického zákona účinná k 18. 8. 2011 ve svých přechodných ustanoveních stanovuje, že délka funkčního období předsedy se řídí podle nově účinného zákona,⁸⁸ tudíž zde došlo k situaci, že Alena Vitásková byla do funkce jmenována vládou Petra Nečase, její funkční období je šestileté a odvolána může být pouze prezidentem. Prezident se v listopadu roku 2015 vyjádřil, že předsedkyni ERÚ neodvolá.

Dnešní situace je taková, že proti předsedkyni Aleně Vitáskové, je vedeno soudní řízení týkající se solárních elektráren a možných podvodů s udělenými licencemi,⁸⁹ a nově přibýlo policejní obvinění pro porušení správy majetky a zneužití

---

85 NOVINKY.cz. *Brychtu v čele ERÚ zřejmě nahradí FIŘT*[online]. novinky.cz, 23. srpna. 2004.[cit. 3. 2. 2016] Dostupné na: <<http://www.novinky.cz/ekonomika/38540-brychtu-v-cele-eru-zrejme-nahradi-firt-z-ministerstva.html>>

86 CHVOJKA, Jiří. *Tisková zpráva* [online]. eru.cz, 10. března 2015. [cit. 3. 2. 2016]. Dostupné

<http://www.eru.cz/documents/10540/1130534/20150310_TZ_MPO_vyhlaska_162_miliard.pdf/bb837529-67ed-461c-acfe-a8fa4157e7f7>

87 VLČEK, Tomáš, ČERNOCH, Filip. *Energetický sektor České republiky*. 1. Vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2012, s. 46

88 zákon č.458/2000 Sb., energetický zákon, ve znění zákona č.211/2001 účinného od 18. 8. 2011, Článek 2 Přechodná ustanovení bod 16

89 LIDOVKY.cz. *Vitáskové hrozí 9 let vězení svým jednáním přispěla k miliardovým škodám*[online]. novinky.cz, 9. prosince 2015. [cit. 3. 2. 2016]. Dostupné na: <http://www.lidovky.cz/vitaskove-hrozi-9-let-vezeni-svym-jednanim-prispela-k-miliardovym-skodam-1q5-/zpravy-domov.aspx?c=A151209_122612_In_domov_ELE>

pravomoci.⁹⁰ Toto obvinění je založeno na jmenování místopředsedy ERÚ, který nesplňoval zákonné podmínky pro výkon funkce. Obě situace se stále vyvíjejí, kdy poslední změnou ve vývoji bylo nepravomocné odsouzení předsedkyně Vitáskové na 8,5 roku vězení, v kauze týkající se podvodu se solární energií.⁹¹

V kauze jmenování místopředsedkyně, která nesplňovala zákonné podmínky, je policejní obvinění postaveno na vzniklé škodě státu, která vznikla vyplácením platu za funkci, kterou dle zákona neměla právo vykonávat. Na tomto případě je vidět, že zákonné podmínky z předchozí podkapitoly mají praktické využití a jejich plnění je sledováno.

Přechod z předsednického modelu na model Rady je časově stanoven tak, že kopíruje funkční období stávající předsedkyně. Na její ukončení funkce z důvodu uplynutí funkčního období bude přímo navazovat na změnu ve složení vedení ERÚ.

Toto stručné shrnutí historie předsednictví v ERÚ je podle mě dobrou ukázkou, proč je institut odvolání využitelný jako pojistka pro kvalitní fungování úřadu. Zatím došlo k využití možnosti odvolání pouze jednou, tudíž si nemyslím, že by zde ze strany vlád docházelo k zneužívání postavení. Naopak při zpětném pohledu je mnohem důležitějším prvkem, než jsou zákonná ustanovení, skutečně kvalitní vývěr personálu na vedoucí pozice a podle mě špatné zkušenosti s vedením ERÚ musí být jedním z hlavních faktorů pro přechod na kolegiální model, který přináší novou výzvu v podobě každoročního výběru jednoho z nových radních.

3.3 Neslučitelnost funkcí ve vedení ERÚ

Neslučitelnost funkcí je další ze záruk nezávislosti vedení ERÚ nad zájmem politickým a je jednou z podmínek pro nezávislost hospodářskou. V Ústavě je přímo zakotveno, že dnem vzniku funkce neslučitelné s poslaneckým nebo senátorským mandátem, mandát zaniká.⁹²

První účinná verze zákona neslučitelnost funkcí jakkoliv neupravovala. Poprvé se ustanovení objevuje až se zakomponováním §17b Energetického zákona novelou

---

90 LIDOVKY.cz *Policie navrhla obzalom sefku ERÚ*[online]. lidovky.cz, 15. ledna 2016 [cit. 3. 2. 2016]. Dostupné na: <http://www.lidovky.cz/policie-navrhla-obzalom-sefku-eru-vitaskovou-ftk-/zpravy-domov.aspx?c=A160115_112648_In_domov_mct>

91 NOVINKY.cz *Vitásková dostala v případě solárních elektráren 8,5 roku vězení*[online]. lidovky.cz. 22. 2. 2016 [cit. 23. 2. 2016]. Dostupné na: <<http://www.novinky.cz/krimi/395509-vitaskova-dostala-v-pripadu-solarnich-elektren-8-5-roku-vezeni.html>>

92 zákon č.1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších právních předpisů, článek 22 odstavec 2

č.158/2009 Sb., které stanovuje podmínky neslučitelnosti výkonu funkce předsedy ERÚ a dalších funkcí. Funkce předsedy je inkompatibilní s funkcí poslance, senátora, soudce, státního zástupce,⁹³ člena vlády nebo jinou funkcí ve veřejné správě. Dále je neslučitelná se členstvím v politické straně nebo hnutí.⁹⁴ Tento výčet bych označil jako stanovení podmínek, které mají zabránit zásahu do politické nezávislosti předsedy ERÚ.⁹⁵

Výčet dále upravuje podmínky, které jsou stanoveny za účelem ochrany hospodářské nezávislosti. Předseda nesmí být držitelem licence vydávané ERÚ, nesmí vykonávat jinou podnikatelskou činnost v energetice, nesmí se podílet na podnikání jiných držitelů licence nebo jiných osob v energetice, nesmí být členem orgánů v oblasti energetiky ani vykonávat poradenskou nebo obdobnou činnost subjektům působícím v energetice. Předseda nesmí zastávat jinou placenou funkci, být v pracovním poměru ani obdobném vztahu, ani nesmí vykonávat jinou placenou činnost s výjimkou správy vlastního majetku a činnosti vědecké, pedagogické, literární, publicistické a umělecké. Tyto činnosti může vykonávat jen za předpokladu, že nenarušují důstojnost a neohrožují důvěru v nestrannost a nezávislost ERÚ. Podmínky pro zachování hospodářské nezávislosti jsou dostačující. Ustanovení o neslučitelnosti nebylo jakkoliv novelizováno od svého vzniku.⁹⁶

S novou změnou ve způsobu vedení ERÚ nedochází k zásadním změnám v ustanovení upravujícím neslučitelnost funkcí. Pouze zaniká jednotné zákonné ustanovení a neslučitelnost je upravena ve dvou paragrafech. Na základě tohoto rozdělení je ještě mnohem více viditelné rozdělení mezi zajištění nezávislosti politické a hospodářské, kdy politická nezávislost je upravena v §17b odstavce 4 a nezávislost hospodářská v §17b odstavce 6. V odstavci čtvrtém je přidána podmínka neslučitelnosti s členstvím v orgánu územní samosprávy. Podmínky hospodářské nezávislosti zůstávají beze změn.⁹⁷

---

93 zákon č.283/2000 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů, §21 odstavec 1 písmeno e, funkce státního zástupce zaniká se získáním funkce ve veřejné správě

94 zákon č. 231/2000 Sb., zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů ve znění pozdějších právních předpisů, §7 odstavec 10, zde funkce v politické straně, energetický zákon je striktnější

95 SZABO, Viktor a kol. *Energetické právo - Legislativa, judikatura a texty ke studiu*. 1. Vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2014, s. 63

96 Tamtéž

97 zákon č.458/2000 Sb., Zákon o podmínkách podnikání a výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění zákona č. 131/2015 Sb. účinném ke dni 1. 8. 2017, §17b

Zákon upravuje další pojistku proti hospodářským tlakům a to v ustanovení, které stanovuje, že předseda ERÚ po dobu jednoho roku od zániku své funkce nesmí být držitelem licence nebo vykonávat jinou činnost v energetice, nesmí se ani podílet na podnikání držitele licence nebo jiných osob podnikajících v energetice, poskytovat poradenskou nebo obdobnou činnost v oblasti energetiky, ani být v pracovním poměru nebo jiném pracovněprávním vztahu k držiteli licence. V případě porušení zákazu je předseda povinen uhradit dvojnásobek poskytnutého odchodného nebo šestinásobek měsíčního platu, pokud nedostal odchodné. Toto ustanovení má zajistit další ochranu proti hospodářským vlivům na předsedu. I když si myslím, že v částkách, které se pohybují v energetice, není možné tímto způsobem vlivům absolutně zabránit.⁹⁸ V právní úpravě účinné k 1. 8. 2017 u institutu Rady není tato svým způsobem konkurenční doložka upravena.⁹⁹

4. Financování a vnitřní struktura

4.1 Financování

Způsob financování ERÚ, jak jsem výše popsal, je jedním z bodů k dosažení nezávislosti. Zřizuje se ERÚ jako správní úřad pro výkon regulace v energetice se samostatnou kapitolou rozpočtu České republiky, takto zněl první odstavec §17 Energetického zákona, který upravoval financování ERÚ. ERÚ byl financován ze státního rozpočtu.¹⁰⁰

Legislativní změna novelou č. 211/2011 Sb., zavedla §17 odstavec d, nový institut poplatku na činnost ERÚ, který stanovoval povinnost účastníkům trhu s elektřinou a plynem, odvádět zvláštní poplatek, který se stal příjmem kapitoly státního rozpočtu – Energetického regulačního úřadu. ERÚ se stal správcem tohoto poplatku.¹⁰¹

S účinností novely č. 131/2015 Sb., dochází ke změně ve financování, kdy se odpouští od výkonového zpoplatnění, kdy účastníci trhu odváděli poplatek za

---

98 SZABO, Viktor a kol. *Energetické právo - Legislativa, judikatura a texty ke studiu*. 1. Vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2014, s. 64

99 zákon č. 127/2005 Sb., zákon o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů ve znění pozdějších právních předpisů, §109 vylučuje střet zájmů, 6 měsíců po ukončení funkce v radě nesmí podnikat v telekomunikacích

100 BOUŠOVÁ Ivanka a kol. *Energetická legislativa v kostce* 3. 3 vydání. Praha: Done, 2009, s. 54

101 SZABO, Viktor a kol. *Energetické právo - Legislativa, judikatura a texty ke studiu*. 1. Vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2014, s. 64

megawatthodiny a přechází se k systému financování za každé odběrné místo pro elektřinu a měsíc. Tato změna v systému vybírání poplatků na fungování ERÚ by měla zajistit, že ERÚ dosáhne opět vyrovnaného rozpočtu, kdy se v posledních dvou letech dostal úřad do ztráty a schodek musel být dorovnáván státním rozpočtem.¹⁰²

Detailní analýza rozpočtu ERÚ by sama o sobě vydala na zajímavou práci, ale v mém rozsahu se přidržím základních čísel, abych ilustroval, jakým způsobem došlo k vývoji ERÚ do dnešní podoby. Prvotní rozpočet ERÚ činil 63 062 000 Kč a počet zaměstnanců byl 50. Dnešní příjmový rozpočet činí 297 123 000 Kč a počet zaměstnanců je 294. Příjmové náklady na všechny zaměstnance vzrostly z původních 21 668 000 Kč na dnešních 190 674 000 Kč.¹⁰³

Zevrubný pohled na hospodaření je dostupný na internetových stránkách ERÚ včetně jednotlivých státních závěrečných účtů, i bez jakýchkoliv dalších dat můžu konkludovat, že došlo k zásadnímu nárůstu celkového finančního objemu ERÚ, který je spojený s legislativními změnami, které jsem zmiňoval výše a s vyšším převodem působnosti na ERÚ. Především novela č. 211/2011 Sb., které přenesla kontrolní činnost nad dodržováním energetického zákona ze Státní energetické inspekce na ERÚ, se postarala o nejvyšší nárůst počtu zaměstnanců během doby působnosti úřadu.

4.2 Vnitřní struktura

Energetický zákon ukládá povinnost zveřejňování organizační struktury ERÚ včetně působnosti jednotlivých útvarů a etického kodexu zaměstnanců zařazených do ERÚ.¹⁰⁴ Obě dvě povinnosti jsou splněny a oba dokumenty jsou snadno dohledatelné dálkovým přístupem k informacím. Vycházím-li z informací, které jsou dostupné, tak se úřad dělí celkem na šest sekcí, jeden odbor, jeden úsek, jedno oddělení a jednoho ředitele. V rámci vnitřní struktury nejde o nic mimořádného.

Zajímavější položkou z povinně zveřejňovaných informací je etický kodex, který se vztahuje na všechny zaměstnance ERÚ i na všechny zaměstnance ve

---

102 Důvodová zpráva k novele zákona č. 458/2000 Sb. [online]. vlada.cz. [cit. 3. 2. 2016]. Dostupné

<http://www.vlada.cz/assets/ppov/lrv/ria/databaze/zd_KORN9PEFW3L4x.pdf>, s. 71-73.

103 Energetický regulační úřad. *Rozpočet* [online]. eru.cz [cit. 3. 2. 2016] Dostupné na <<http://www.eru.cz/cs/o-uradu/rozpocet>>, informace jsou taktéž dostupné v jednotlivých zprávách o hospodaření ERÚ

104 Energetický zákon §17e odstavec 1 písmena a, e

služebním poměru. Celý kodex má osm ustanovení a zabývá se zásadami jednání a etiky práce, obecnými principy jednání zaměstnanců, zvláštními povinnostmi zaměstnanců ve služebním poměru, střetem zájmů a protikorupčními opatřeními a zneužitím úředního postavení. Jak se dá očekávat od dokumentu tohoto typu, tak většina ustanovení plní čistě deklaratorní funkci a převod do praxe na pracoviště bude odlišný od papírové podoby. Etický kodex má plnit funkci antikorupčního nástroje a nejzajímavější ustanovení, které bych z tohoto důvodu vypíchl, stanovuje, že kdokoliv upozorní na korupci, střet zájmů nebo jiné neetické chování, tak nesmí být vystaven negativním důsledkům v pracovněprávním nebo služebním vztahu.¹⁰⁵

---

105 VITÁSKOVÁ, Alena. *Etický kodex* [online]. eru.cz, 1. 9. 2015 [cit. 5. února 2016]. Dostupné na <http://www.eru.cz/documents/10540/462988/19_15+Etick%C3%BD%20kodex+ERU+1.9.pdf/436c351e-a06e-457b-ad94-a5543cecf633>.

5. Závěr

V úvodu své práce jsem si dal za úkol vytvořit souhrnný obraz o Energetickém regulačním úřadu, jakožto specifickém správním úřadu, a o splnění tohoto úkonu jsem se pokusil v rámci svých nejlepších možností a dovedností. Má práce zakotvila Energetický regulační úřad v rámci systému organizace české veřejné správy. Vymezila jej jako správní úřad, ústřední správní úřad a nezávislý správní úřad. Prvky nezávislosti se znovu objevovaly v další kapitole, které se zabývala vedením Energetického regulačního úřadu.

Změny v legislativě, která zakládá institut předsedy, který je klíčový pro dosažení správného fungování a nezávislosti, jsou během 16 let existence úřadu značné a připravovaná novela k 1. 8. 2017 naprosto mění dosavadní způsob vedení úřadu. Myslím, že bude zajímavé sledovat další vývoj institutu vedení Energetického regulačního úřadu. Vyjádřil jsem jisté obavy vzhledem k možné politizaci vedení a během několika dalších let uvidíme, v jaké podobě přejde zákonná úprava do praktického použití. Nemyslím si, že by měl existovat absurdní stav, který je v době psaní práce, kdy stále není uspokojivě jasné, v jakém právním režimu se vedení Energetického regulačního úřadu nachází a předsedkyně by nemohla být v čele úřadu i v případě složení služebního slibu z důvodu trestního obvinění a nepravomocného rozsudku.

Vypracování práce mě přivedlo ke zjištění, že Energetický regulační úřad je mediálně mnohem zajímavějším tématem, než jsem si původně představoval, takže jsem byl mnohokrát překvapen množstvím kauz, které jsou s výkonem a vedením úřadu spojovány. Odvážil bych se říct, že v rámci ústředních správních úřadů v systému české veřejné správy jde o ojedinělý případ a sám bych tomuto faktu přičítal, že se minimálně částečně zasloužil o změny, které v příštím roce proběhnou.

V poslední kapitole jsem se snažil ilustrovat růst Energetického regulačního úřadu a jeho úřednického aparátu. Právě to je indikátorem rostoucí moci s úřadem spojené a označením jako malého ministerstva energetiky. Během vypracování práce jsem našel spoustu zajímavých témat, která by sama o sobě vydala na další bakalářskou práci, ať už by šlo o rozhodovací činnost Energetického regulačního úřadu nebo vývoj působnosti úřadu. Téma pro mě bylo přínosné, kdy můžu říci, že jsem skutečně nastudoval množství zdrojů a využil jej pro tuto práci.

6. Seznam použitých zdrojů

Monografie

BOUŠOVÁ Ivanka a kol. *Energetická legislativa v kostce 3*. 3. vydání. Praha: Done, 2009. 879 s.

ČERNOCH, Filip, ZAPLETALOVÁ, Veronika. *Energetická politika Evropské Unie*. 2. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 140 s.

HANDRLICA, Jakub. *Nezávislé správní orgány*. 1. Vydání. Praha: Národohospodářský ústav Josefa Hlávky, 2009. 204 s.

SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 500 s.

SZABO, Viktor a kol. *Energetické právo - Legislativa, judikatura a texty ke studiu*. 1. Vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 332 s.

VÍCHA, Ondřej. *Základy horního a energetického práva* 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2015. 228 s.

VLČEK, Tomáš, ČERNOCH, Filip. *Energetický sektor České republiky*. 1. Vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 501 s.

Komentáře

BOUŠOVÁ, Ivanka a kol. *Komentář k zákonu 458/2000 Sb.* Praha: GAS s.r.o., 2001. 332 s.

MIKULE, Vladimír. In SLÁDEČEK, Vladimír, MIKULE Vladimír, SYLLOVÁ Jindřiška. *Ústava České republiky: komentář*. 1. Vydání. Praha: C.H. Beck, 2007. 960 s.

SUCHÁNEK, Radovan. In BAHÝLOVÁ, Lenka (ed). *Ústava České republiky Komentář*. 1. Vydání. Praha: Linde, 2010. 1536 s.

Odborné články a sborníky

POUPEROVÁ, Olga. Ústřední správní úřady – formální nebo materiální pojetí. *Právník*, 2013, č. 1, s. 67-77

POUPEROVÁ, Olga. Nezávislé správní úřady. *Správní právo*. roč. 67, č. 4, s. 209-226

VOPÁLKA, Vladimír. Nezávislé správní orgány. In. KRAUSOVÁ, Iva. *Ve službách práva: Sborník k 10. Výročí založení pobočky nakladatelství C. H. Beck v Praze*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2003, s 87-98.

Legislativa

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších právních předpisů

Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších právních předpisů

Zákon č. 458/2000 Sb. Zákon o podmínkách podnikání a výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších právních předpisů

Zákon č. 127/2005 Sb., zákon o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších právních předpisů

Zákon č. 219/2000 Sb., zákon o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších právních předpisů

Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších právních předpisů

Zákon č. 2/1969 Sb., zákon České národní rady o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky, ve znění pozdějších právních předpisů

Zákon č. 231/2000 Sb., zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů ve znění pozdějších právních předpisů

Zákon č. 283/2000 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 127/2005 Sb., zákon o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů ve znění pozdějších právních předpisů

Evropská legislativa

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/54 ze dne 26. června 2003, o společných pravidlech pro vnitřní trh a o zrušení směrnice 96/92/ES, Úř. věst. L 176, 26. června 2003

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/55 ze dne 26. června 2003, o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 98/30/ES, Úř. věst. L 176, 26. června 2003,

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/72 ze dne 13. července 2009, o vnitřních pravidlech pro trh s elektřinou a o zrušení směrnice 2003/54/ES, 2009/73. Úř. věst. L 211, 13. června 2009

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/73 ze dne 13. července 2009, o vnitřních pravidlech pro trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 2003/55/ES, Úř. věst. L 211, 13. června 2009, s. 97

Nařízení Evropského parlamentu a Rady 714/2009 ze dne 13. července 2009, o podmínkách přístupu do sítě pro přeshraniční obchod s elektřinou a o zrušení nařízení č. 1228/2003 Úř. věst. L 211, 14. srpna 2009

Nařízení Evropského parlamentu a Rady 715/2009 ze dne 13. července 2009, o podmínkách k přístupu k plynárenským přepravním soustavám a o zrušení nařízení 1775/2005, Úř. věst. L 211, 14. srpna 2009

Nařízení Evropského parlamentu a Rady 994/2010 ze dne 20. října 2010, o opatřeních na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu a o zrušení směrnice Rady 2004/67/ES. Úř. věst. L 295, 12. listopadu 2010

Nález Ústavního soudu

Nález Ústavního soudu ze dne 30. 11. 2010, sp. zn. PL. ÚS. 52/04

Internetové zdroje

ERÚ. O *úřadu*. eru.cz [online]. eru.cz, 2014 [cit. 2016-01-30]. Dostupné z: <<http://www.eru.cz/cs/o-uradu>>

CHVOJKA, Jiří. *Tisková zpráva* [online]. eru.cz, 15. května 2015 [cit. 3. 2. 2016]. Dostupné<http://www.eru.cz/documents/10540/1130534/TZ_15052015_Energetick%C3%A1%20bezpe%C4%8Dnost_USA/76ce116d-38cf-4833-8de3-43048d91aaf9>

CHVOJKA, Jiří. *Tisková zpráva* [online]. eru.cz, 10. března 2015. [cit. 3. 2. 2016]. Dostupné<http://www.eru.cz/documents/10540/1130534/20150310_TZ_MPO_vyhlas_ka_162_miliard.pdf/bb837529-67ed-461c-acfe-a8fa4157e7f7>

NOVINKY.cz. *Brychtu v čele ERÚ zřejmě nahradí FÍŘT*[online]. novinky.cz, 23. srpna. 2004.[cit. 3. 2. 2016] Dostupné na: <<http://www.novinky.cz/ekonomika/38540-brychtu-v-cele-eru-zrejme-nahradi-firt-z-ministerstva.html>>

LIDOVKY.cz. *Vitáskové hrozí 9 let vězení svým jednáním přispěla k miliardovým škodám*[online]. novinky.cz, 9. prosince 2015. [cit. 3. 2. 2016]. Dostupné na: <http://www.lidovky.cz/vitaskove-hrozi-9-let-vezeni-svym-jednanim-prispela-k-miliardovym-skodam-1q5-/zpravy-domov.aspx?c=A151209_122612_In_domov_ELE>

LIDOVKY.cz *Policie navrhla obzalovat sefku ERÚ*[online]. lidovky.cz, 15. ledna 2016 [cit. 3. 2. 2016]. Dostupné na: <http://www.lidovky.cz/policie-navrhla-obzalovat-sefku-eru-vitaskovou-ftk-/zpravy-domov.aspx?c=A160115_112648_In_domov_mct>

NOVINKY.cz *Vitásková dostala v případě solárních elektráren 8,5 roku vězení*[online]. lidovky.cz. 22. 2. 2016 [cit. 23. 2. 2016]. Dostupné na: <<http://www.novinky.cz/krimi/395509-vitaskova-dostala-v-pripadu-solarnich-elektraren-8-5-roku-vezeni.html>>

ŠRÁMEK, Dušan. *Vláda otáčí Vitásková pod služební zákon nepůjde*[online]. ceskajustice.cz, 5. 2. 2016[cit. 7. 2. 2016]. Dostupné na <<http://www.ceska-justice.cz/2016/02/vlada-otaci-vitaskova-pod-sluzebni-zakon-nepujde/>>

Důvodová zpráva k novele zákona č. 458/2000 Sb. [online]. vlada.cz. [cit. 3. 2. 2016].Dostupné <http://www.vlada.cz/assets/ppov/lrv/ria/databaze/zd_KORN9PEFW3L4x.pdf>

Energetický regulační úřad. *Rozpočet*[online]. eru.cz [cit. 3. 2. 2016] Dostupné na <<http://www.eru.cz/cs/o-uradu/rozpocet>>

VLÁDA. Tisková zpráva[online]. vlada.cz, 25. 2. 2016[cit. 27. 2. 2016]. Dostupné na <<http://www.vlada.cz/cz/ppov/lrv/tiskove-zpravy/legislativni-rada-vlady-schvalila-navrh-soustavy-zakonu-o-statnim-zastupitelstvi-a-vyjadrila-se-k-eru-140753/>>

VITÁSKOVÁ, Alena. *Etický kodex* [online]. eru.cz, 1. 9. 2015 [cit. 5. února 2016]. Dostupné <http://www.eru.cz/documents/10540/462988/19_15+Etick%C3%BD%20kodex+ERU+1.9.pdf/436c351e-a06e-457b-ad94-a5543cecf633>.

VITÁSKOVÁ, Alena. *Předsedkyně úřadu informuje*[online]. eru.cz, 12.1.2016 [cit. 3. 2. 2016]. Dostupné na <<http://www.eru.cz/cs/-/eru-nadale-funguje-jako-nezavisly-regulator>>

7. Shrnutí

Bakalářská práce na téma Energetický regulační úřad se zabývá tímto specifickým správním úřadem. Práce je dělena do kapitol. V první kapitole analyzuji postavení Energetického regulačního úřadu v systému české veřejné správy, vymezím pravomoc a působnost. Zabývám se pojmem správního úřadu a jeho možné nezávislosti. Druhá kapitola se týká vedení Energetického regulačního úřadu a zákonných změn v období jeho fungování. Tato kapitola nejlépe vystihuje legislativní změny, které proběhly, a které teprve proběhnou v nedaleké budoucnosti a jejich dopad na funkci úřadu. Třetí kapitola se týká financování a vnitřní struktury úřadu a ilustruje změnu, kterou úřad proběhl během posledních 15 let.

This bachelor thesis addresses the topic of Energy regulatory office and it is about this specific administrative authority. The thesis is divided into chapters. In the first chapter i analyze the place of Energy regulatory office in the system of Czech republic administration. I define the scope and authority of Energy regulatory office. I adress the administrative authority and possible indepedence of said authorites in Czech republic administration. Second chapter is about the organization of governance in Energy regulatory office and legislative changes, that had occured and also changes, that will be implemented in the near future. Third chapter is about financing and inner workings of Energy regulatory office. This chapter illustrates changes in the last 15 years of office existence.

8. Klíčová slova

Energetický regulační úřad, Energetické právo, Subjekt veřejné správy, Vykonavatel veřejné správy, Správní úřad, Nezávislý správní úřad, Předseda, Rada

Energy regulatory office, Energy law, Subject of public administration, Executor of public administration, Independent administrative agencies, Chairman, Council